

De Invloed van Perfectionisme op de Waargenomen Veerkracht van een Sportteam

Noortje de Groot

Studentnummer: s4006631

Afdeling Psychologie, Rijksuniversiteit Groningen

PSB3A-BT15: Bachelor These

Supervisor: drs. Mark Schuls

Tweede beoordelaar: prof. dr. Arie Dijkstra

In samenwerking met: A.B.C. van Bommel, F.P.R. Gaijkema, J.L.M. Kuipers, I.M.J. Manning

en I. Postema

16 januari 2023

The Influence of Perfectionism on Perceived Resilience of Sport Teams

Abstract

In team sports, perfectionism is seen as a significant and influential personality trait. The purpose of this quantitative study is to examine how perfectionistic strivings (PS) influence the perceived resilience of sport teams (WVS) and whether external pressure from the coach (WDC) moderates that relationship. A correlational design was adopted, whereby 115 Dutch athletes (70.4% women, $M_{Age} = 22.3$ years, $SD = 4.98$) completed an online survey measuring perfectionism and group processes by means of a convenience sample. Based on multiple regression, no significant effects were found ($\alpha = 0.05$) and therefore the hypotheses could not be confirmed. Future studies are required and they should focus on investigating entire teams for a more thorough analysis.

Key words: perfectionism, resilience, coach pressure, team sports

Samenvatting

Perfectionisme wordt binnen teamsport als een invloedrijke persoonlijkheidstrek gezien. Het doel van dit kwantitatieve onderzoek is om de relatie tussen perfectionistisch streven (PS) en de waargenomen veerkracht van een sportteam (WVS) in kaart te brengen en om te onderzoeken of de waargenomen druk van de coach (WDC) een modererend effect heeft op die relatie. Er is gebruik gemaakt van een correlatieve onderzoeksdesign, waarbij 115 Nederlandse teamsporters (70.4% vrouw, $M_{Leeftijd} = 22.3$ jaar, $SD = 4.98$) door middel van een gelegenheidssteekproef online vragenlijsten voorgelegd kregen over perfectionisme en groepsprocessen. Op basis van multi-pele regressie zijn geen significante resultaten gevonden ($\alpha = 0.05$), waardoor de hypothesen niet worden ondersteund. Vervolgonderzoek is vereist en zou zich kunnen richten op het onderzoeken van volledige teams voor een completer beeld.

Trefwoorden: perfectionisme, veerkracht, druk van de coach, teamsport

De Invloed van Perfectionisme op de Waargenomen Veerkracht van een Sportteam

Perfectionisme is een prestatiegerichte persoonlijkheidstrek die relevant is binnen de sportwereld (Madigan et al., 2019). Op basis van de twee-factortheorie kan er onderscheid worden gemaakt tussen twee componenten van perfectionisme (Stoeber & Gaudreau, 2016). Enerzijds is er de adaptieve dimensie: het perfectionistisch streven (PS). Hieronder verstaat men positieve gedragingen zoals de motivatie, het streven naar perfectie en het stellen van een extreem hoge prestatie standaard (Freire et al., 2022; Lizmore et al., 2017). Anderzijds is er de maladaptieve dimensie: de perfectionistische zorgen (PZ). Hieronder verstaat men negatieve gedragingen zoals de twijfel over acties, de angst om te falen en de angst voor negatieve evaluaties door anderen (Freire et al., 2022; Lizmore et al., 2017). Met betrekking tot de sportwereld lijkt de splitsing tussen positief en negatief perfectionisme eveneens geldig, echter blijft dit een omstreden kwestie (Freire et al., 2022). Flett & Hewitt (2016) hebben verondersteld dat er – naast het niveau van PS en PZ – aandacht moet worden besteed aan hoe perfectionisten omgaan met tegenslagen, om te stellen of het perfectionisme adaptief of maladaptief is (Lizmore et al., 2017). Hiervoor introduceerden zij de term ‘perfectionistische reactiviteit’, wat refereert naar de karakteristieke reactiestijl bij tegenspoed (Flett & Hewitt, 2016; Lizmore et al., 2017). Wanneer de invloed van perfectionisme binnen teamsport wordt bekeken, komen naast persoonlijke processen ook groepsprocessen aan bod. Zo ben je als team met elkaar verantwoordelijk om een goed resultaat neer te zetten, maar ook om samen veerkrachtig te zijn bij tegenslagen. Dit duidt op het doel van dit onderzoek; meer inzicht krijgen in de invloed van perfectionisme op de waargenomen veerkracht van een sportteam en de verandering daarvan bij toevoeging van meer perfectionistische zorgen (PZ).

Veerkracht is tot dusver als een individueel of intrapersoonlijk proces onderzocht, hoewel veerkracht binnen teams een belangrijk groepsproces is (Hill et al., 2014). Onlangs is

in de sportpsychologie erkend dat veerkracht van sportteams relevant lijkt te zijn voor het beter begrijpen van hoe sportteams onder druk optimaal kunnen presteren (Leprince et al., 2018). Echter is het maar de vraag of veerkracht in een team hetzelfde wordt ondervonden, aangezien teamleden verschillen. Hierom wordt in dit onderzoek gekeken naar de waargenomen veerkracht van een sportteam (WVS), met de focus op de vraag of perfectionisten anders aankijken tegen de veerkracht in hun team.

Een ander belangrijk onderdeel van teamsport is de rol van de coach. Coaches vormen een belangrijke sociale basis voor sporters, omdat er sprake is van regelmatige interactie (Madigan et al., 2019). Eveneens leggen zij sporters bepaalde verwachtingen en zo ook een bepaalde druk op (Madigan et al., 2019). Het ervaren van druk is een belangrijk component van perfectionisme. Waargenomen druk van de coach (WDC) wordt dan ook als een negatieve dimensie van perfectionisme gezien (Freire et al., 2022; Lizmore et al., 2017). In dit onderzoek wordt gekeken of WDC de relatie tussen PS en WVS modereert. De onderzoeksvraag van deze studie luidt dan ook als volgt: Wat is de relatie tussen PS en WVS en hoe beïnvloedt WDC die relatie?

Het 2x2-Model van Perfectionisme

Door het onderscheid tussen PS en PZ ontstaan er verschillende vormen van perfectionisme, wanneer je deze twee dimensies combineert. Dit is interessant voor het huidige onderzoek, omdat hierdoor onderscheid kan worden gemaakt tussen gezond en ongezond perfectionisme en de effecten hiervan op hoe veerkracht in een team wordt ervaren. Het huidige onderzoek gaat uit van het 2x2-model van perfectionisme (Stoeber & Gaudreau, 2016). Dit model kijkt naar de gedeelde, unieke, gecombineerde en interactieve effecten van PS en PZ, waardoor vier subtypes van perfectionisme ontstaan (Stoeber & Gaudreau, 2016). Hierbij verschilt de mate van PS en PZ; zo is er bij puur persoonlijke standaard perfectionisme sprake van hoog PS en laag PZ. Hier gaat het dus om sporters die

perfectionistische eisen aan zichzelf stellen, maar weinig last hebben van perfectionistische zorgen. De andere vormen zijn puur evaluatieve zorgen perfectionisme (laag PS, hoog PZ), gecombineerd perfectionisme (hoog PS, hoog PZ) en non-perfectionisme (laag PS, laag PC). Puur persoonlijke standaard perfectionisme wordt ook wel gezond perfectionisme genoemd en gecombineerd perfectionisme wordt ook wel ongezond perfectionisme genoemd (Hill & Madigan, 2017). Op basis van dit model wordt in dit onderzoek gekeken hoe WVS verandert als sporters perfectionistischer worden (meer PS) en vervolgens wat er gebeurt als WDC erbij wordt betrokken (meer PZ), waarbij dus onderscheid wordt gemaakt tussen gezond en ongezond perfectionisme.

De invloed van perfectionisme in teamsport kan worden verklaard aan de hand van het Input-Process-Outputmodel (IPO) (McGraith, 1964) van teamgedrag: persoonlijke bijdragen van het individu (zoals persoonlijkheid; perfectionisme) bepalen teamuitkomsten (zoals prestatie; veerkracht) (Hill et al., 2014). Dit staat in lijn met de basis van dit onderzoek: de invloed van perfectionisme (individueel niveau) op de veerkracht van een sportteam (teamniveau). Op basis van het IPO-model kan worden verwacht dat meer perfectionisme kan leiden tot meer veerkracht in een team, omdat perfectionisme op individueel niveau ervoor zorgt dat teamleden hoge eisen stellen voor het beste resultaat en in tijden van tegenspoed het team samen veerkrachtig dient te zijn om in het vervolg die winst te behalen. Echter rest hier de vraag of het individu deze veerkracht hetzelfde waarneemt als de daadwerkelijke veerkracht van het team. Hierom ligt de focus in dit onderzoek op hoe een individu naar de veerkracht van het team kijkt. Perfectionisme op teamniveau zal waarschijnlijk hoge overeenkomsten vertonen tussen teamgenoten met dezelfde sociale interactie en een vergelijkbare kijk op perfectionisme (Hill et al., 2014). Wellicht kan een gelijke mate van perfectionisme tussen teamgenoten duiden op een soortgelijke kijk op de veerkracht binnen het team.

Waargenomen Veerkracht van een Sportteam (WVS)

Veerkracht wordt in dit onderzoek gedefinieerd als de capaciteit om gedachten, gevoelens en gedragingen over tijd te moduleren onder uitdagende omstandigheden (Leprince et al., 2018). Binnen teamsport kan dit worden vertaald naar hoe goed een sportteam omgaat met tegenslagen, bijvoorbeeld na het verliezen van een belangrijke wedstrijd. Een positieve uitkomst na een ernstige tegenslag wordt als bewijs gezien voor veerkracht (Fletcher & Sarkar, 2013). In teamsport kan veerkracht worden gezien als een combinatie van individuele inspanningen en groepsprocessen (Leprince et al., 2018).

Veerkracht wordt over het algemeen gelinkt aan tegenspoed en positieve adaptatie (Fletcher & Sarkar, 2013). Tegenspoed heeft betrekking op ongewenste situaties of tegenslagen, positieve adaptatie heeft betrekking op een positieve houding en een goed aanpassingsvermogen na tegenslagen (Fletcher & Sarkar, 2013). Er is veel onderzoek gedaan naar mogelijke beschermende factoren in tijden van tegenspoed; zo lijken optimisme, doorzettingsvermogen, aanpassingsvermogen en ervaren sociale steun te duiden op een betere omgang met tegenslagen (Fletcher & Sarkar, 2013; Lizmore et al., 2017). Dit zijn kwaliteiten die ook terugkomen in onderzoek naar perfectionisme. Lizmore en collega's (2017) hebben namelijk aangetoond dat PS een significant positieve predictor is voor optimisme en een significant negatieve predictor voor pessimisme. Hierom wordt verwacht dat PS een optimistische kijk biedt ten opzichte van de veerkracht van een team, waardoor iemand met een hoge mate van PS meer veerkracht zal waarnemen. Daarnaast werd duidelijk dat pessimisme negatief correleert met mentale weerbaarheid, toewijding, emotionele controle en vertrouwen. Dit zijn factoren die juist van groot belang zijn voor de veerkracht van sporters (Fletcher & Sarkar, 2013). Ook bleek dat sporters die hoog scoren op optimisme de neiging hebben om adaptief te reageren op tegenslagen en een positieve houding aan te nemen, terwijl een hoge score op pessimisme relateerde aan een maladaptieve reactie (Lizmore et al., 2017).

Hierom wordt aangenomen dat de aanwezigheid van optimisme zorgt voor meer veerkracht in een team en dat deze veerkracht dankzij de positieve kijk ook wordt waargenomen. Op basis van deze informatie wordt een positieve relatie tussen PS en WVS verwacht. Dit vormt de basisrelatie en daarmee ook de eerste hypothese van ons onderzoek (zie Figuur 1, Bijlage).

Waargenomen Druk van de Coach (WDC)

WDC betreft de druk die sporters van de coach ervaren. Coaches vormen een belangrijke relatie met sporters; zij trainen hun sportteam om zo goed mogelijk te worden om het gewenste resultaat te behalen (Yang et al., 2020). Echter kan deze betrokkenheid van de coach voor sporters als enorme druk voelen (Madigan et al., 2019). WDC hangt samen met een negatief zelfbeeld en een hoge mate van angst (Schuls & Davids, 2017). Deze negatieve invloed maakt dat WDC onder PZ valt. In dit onderzoek wordt gekeken of WDC als moderator fungeert in de relatie tussen PS en WVS.

Huidige Onderzoek

Met de hoofdrelatie van PS en WVS in ons achterhoofd (Hypothese 1), is er bij toevoeging van WDC meer PZ in het spel gekomen. Met andere woorden: nu treft het model uitsluitend ongezond perfectionisme (hoog PS, hoog PZ). In de basisrelatie tussen PS en WVS wordt gefocust op een hoge mate van PS, waarbij de mate van PZ kan verschillen. Het betreft namelijk een continue variabele, waardoor bij deze basisrelatie zowel gezond als ongezond perfectionisme wordt meegenomen. Nu WDC (en dus meer PZ) aan het model wordt toegevoegd, ligt de focus op gecombineerd perfectionisme uit het 2x2-model van perfectionisme. Door de toegenomen zorgen ten gevolge van WDC wordt verwacht dat WDC de positieve relatie tussen PS en WVS afzwakt. PZ hangt namelijk samen met een maladaptief reactievermogen, waardoor aannemelijk is dat WVS negatief wordt beïnvloed wanneer het perfectionisme ongezonder wordt bij toevoeging van meer PZ (Lizmore et al., 2017). De

tweede hypothese luidt dan ook als volgt: WDC verzwakt de positieve relatie tussen PS en WVS. Het betreffende moderatiemodel is te zien in Figuur 1 (zie Bijlage).

Methodie

Participanten

In totaal hebben 115 Nederlandse sporters (81 vrouwen (70.4%), 34 mannen (29.6%), 0 overig, 0 zeggen het liever niet) deelgenomen aan het onderzoek. De leeftijd van de deelnemers varieerden van 16 jaar tot 56 jaar ($M = 22.30$ jaar, $SD = 4.98$) en allen waren lid van een balsportteam met minimaal 5 spelers. De meest voorkomende sporten waren voetbal (36.0%), volleybal (19.1%), handbal (17.4%) en hockey (15.7%). Voor dit kwantitatieve onderzoek is gebruik gemaakt van een gelegenheidssteekproef, waarbij deelnemers via sociale media zijn benaderd. De inclusiecriteria waren de minimumleeftijd van 16 jaar en de voorwaarde dat het een balsport met minimaal vijf teamspelers betreft, waarbij gescoord kan worden. De participanten beoefenden hun sport gemiddeld 283.70 minuten per week (Min = 60, Max = 780, $SD = 123.27$). Verder beoefenden 17 participanten (14.8%) hun sport op recreatieniveau, 92 participanten (80.0%) op wedstrijdiveau en 6 participanten (5.2%) op topsportniveau. Aan het einde van de vragenlijst konden deelnemers hun e-mailadres achterlaten voor deelname aan de loting van 5 bol.com-bonnen ter waarde van €30,-. Een a-priori powerberekening gebaseerd op multiële regressie liet zien dat minimaal 107 participanten nodig zijn voor het bereiken van een gemiddelde effect size ($f^2 = .15$) met een significantieniveau van $\alpha = 0.05$.

Materiaal

De deelnemers werd eerst om enkele demografische gegevens gevraagd (leeftijd, geslacht, welke sport, hoeveel uur per week en op recreatie-, wedstrijd- of topsportniveau). Alle items werden beantwoord op een vijfpunts Likertschaal (1 = *sterk mee oneens* tot 5 = *sterk mee eens*). De vragenlijsten waren de Sport Perfectionisme Test (SPT) van Schuls en

Davids (2017), de Teamwork Checklist (TC) die gebaseerd is op Janssen (2002) en een aangepaste versie van de SPT, waarbij waargenomen druk van de coach werd vervangen door waargenomen druk van teamgenoten. Deze aanpassing is aanvaardbaar, omdat dit tevens is gedaan bij de vragenlijst Multidimensional Inventory of Perfectionism in Sport (MIPS; Stoeber, Otto & Stoll, 2006). De vragenlijst om waargenomen druk van teamgenoten te meten is echter niet relevant voor de huidige studie dus wordt hier buiten beschouwing gelaten.

Sport Perfectionisme Test

Voor het meten van perfectionisme is gebruik gemaakt van de Sport Perfectionisme Test (SPT) van Schuls en Davids (2017), welke is gebaseerd op de Sport Multidimensional Perfectionism Scale 2 (Sport-MPS-2) (Dunn et al., 2002; Gotwals & Dunn, 2009). De SPT heeft 42 items en bevat 6 schalen: Persoonlijke eisen (PE), Bezorgdheid over fouten (BOF), Waargenomen druk van ouders (WDO), Waargenomen druk van de coach (WDC), Twijfels over acties (TOA) en Organisatie (ORG). In het huidige onderzoek zijn de schalen PE en WDC van belang.

PE heeft betrekking op de mate waarin iemand hoge eisen aan zichzelf stelt en operationaliseert hiermee perfectionistisch streven (PS). PE bestaat uit 7 items, een voorbeeld van een dergelijk item is: 'Ik vind het belangrijk dat ik erg goed ben in alles wat ik doe in mijn sport'. De betrouwbaarheid van deze schaal is volgens Cronbach's $\alpha = 0.84$, wat vrijwel overeenkomt met de eerder gevonden Cronbach's $\alpha = 0.82$, uit de handleiding van de SPT (Schuls & Davids, 2017).

WDC refereert naar de druk die sporters van de coach ervaren en operationaliseert hiermee een belangrijk aspect van perfectionistische zorgen (PZ). WDC bestaat uit 6 items, een voorbeeld van een dergelijk item is: 'Mijn coach vindt alleen topprestaties tijdens de wedstrijd goed genoeg'. De betrouwbaarheid van deze schaal is volgens Cronbach's $\alpha = 0.82$,

wat niet helemaal overeenkomt met de eerder gevonden Cronbach's $\alpha = 0.76$, uit de handleiding van de SPT (Schuls & Davids, 2017).

Teamwork Checklist

Voor het meten van WVS is gebruik gemaakt van de Teamwork Checklist (TC), die gebaseerd is op Janssen (2002), welke beoogt teamprocessen te meten. De Teamwork Checklist heeft 36 items en bevat 6 schalen: Cohesie, Collectief doel, Competente leiders, Coping, Commitment en Coaching/Klimaat. In het huidige onderzoek is slechts de schaal Coping van belang.

Coping heeft betrekking op de mentale veerkracht van een team en operationaliseert hiermee de waargenomen veerkracht van een sportteam (WVS). Opmerkelijk is hierbij dat het gaat om "waargenomen" veerkracht en niet daadwerkelijke veerkracht, omdat gebruik wordt gemaakt van een vragenlijst die individueel wordt ingevuld. De schaal Coping bestaat uit 6 items, een voorbeeld van een dergelijk item is: 'Het team blijft er na tegenvallers in geloven'. De betrouwbaarheid van deze schaal is volgens Cronbach's $\alpha = 0.87$.

Procedure

Het onderzoek is in het Nederlands uitgevoerd en werd goedgekeurd door de Ethische Commissie van de Rijksuniversiteit Groningen. Door middel van het programma *Qualtrics* (Qualtrics, Provo, UT) is een link naar de vragenlijsten ontwikkeld, welke online verspreid werd via de netwerken van de onderzoekers. Via deze link dienden de participanten allereerst toestemming te geven voor deelname aan het onderzoek, welke anoniem en vrijwillig was. Hierna volgde algemene informatie over het onderzoek. Beginnend met demografische vragen (leeftijd, geslacht, etc.) volgden na aankondiging de drie vragenlijsten elkaar in willekeurige volgorde, om vooringenomenheid te voorkomen. De deelnemers dienden elke vraag te beantwoorden. Afsluitend kregen de deelnemers de mogelijkheid om hun e-mailadres achter te laten voor deelname aan de winactie. Hiervoor opende zich een nieuwe link, zodat het

opgegeven e-mailadres niet gekoppeld kon worden aan de data en dus de anonimiteit van de ingevulde vragenlijsten werd gewaarborgd.

Statistische Analyse

Het onderzoek betreft drie variabelen: PS en WDC als continue onafhankelijke variabelen en WVS als continue afhankelijke variabele. Om de schaalscores te berekenen, werd per schaal (PE, WDC, Coping) een totaalscore berekend door de items bij elkaar op te tellen. Er wordt een positieve relatie tussen PS en WVS verwacht en er wordt onderzocht of WDC op deze relatie een modererend effect heeft. Op basis hiervan is multipele regressie nodig, waarbij de assumpties normaliteit, homoscedasticiteit en afwezigheid van multicollineariteit gelden. Deze assumpties worden gecheckt voordat de toets met behulp van de software IBM SPSS Statistics (Versie 29) kan worden uitgevoerd. Uitbijters worden bekeken en eventueel verwijderd. Om te kijken of de residuen normaal verdeeld zijn, wordt gekeken naar het bijbehorende histogram (zie Figuur 2, Bijlage). Om na te gaan of de varianties niet heterogeen zijn, wordt gekeken naar de bijbehorende PP-plot (zie Figuur 3, Bijlage). Om te beoordelen of er geen sterk verband tussen de verklarende variabelen is, wordt gekeken naar de waarde van de statistiek *VIF*.

De dataset toont kolommen met itemscores, waarbij de antwoorden van de participanten in getallen (1-5) worden uitgedrukt. Ongeldige data (wegens voortijdig afbreken of het niet nakomen van de inclusiecriteria) worden verwijderd, wat resulteert in een dataset van 115 respondenten. De power kan worden berekend en de hypothesen kunnen worden getoetst. Hiervoor dienen de schaalscores te worden berekend, evenals de betrouwbaarheid (interne consistentie) per schaal aan de hand van Cronbachs' alpha en de Pearson correlaties. De onafhankelijke variabelen worden gecentreerd en met elkaar vermenigvuldigd om de interactievariabele te berekenen. Op basis van het getoetste model kan worden vastgesteld of er sprake is van een hoofdeffect en/of een interactie-effect ($p < 0.05$). Als er sprake is van een

significant interactie-effect is de richting hiervan nog onzeker; in dat geval worden de simple slopes berekend en geïnterpreteerd.

Resultaten

In Tabel 1 (zie Bijlage) zijn de beschrijvende statistieken en Pearson correlaties beschreven. Op basis van het histogram (zie Figuur 2, Bijlage), de PP-plot (zie Figuur 3, Bijlage), de waarden van de skewness (Coping = $-.363$, PE = $-.125$, WDC = $.108$) en kurtosis (Coping = $.191$, PE = $-.311$, WDC = $-.613$) en de *VIF*-waarde ($VIF = 1.245$) lijkt aan de assumpties redelijk te worden voldaan, dus de multipele regressie kan worden uitgevoerd.

Hypothese 1

Voor de eerste hypothese wordt onderzocht of een positieve relatie bestaat tussen PS en WVS. Een enkelvoudige regressie met WVS als afhankelijke variabele en PS als verklarende variabele is niet significant, $F(1, 113) = .78$, $p = .380$, $R^2 = .01$. De regressiecoëfficiënt van PS is $-.066$ en is niet significant ($t = -.88$; $p = .380$). Hieruit blijkt dat PS en WVS niet significant correleert; er is geen sprake van een hoofdeffect van PS.

Hypothese 1 wordt niet ondersteund.

Hypothese 2

Voor de tweede hypothese wordt onderzocht of WDC de verwachte positieve relatie tussen PS en WVS afzwakt. De onafhankelijke variabelen zijn gecentreerd om de overlap tussen deze variabelen op te lossen. Een multipele regressieanalyse met WVS als afhankelijke variabele en de gecentreerde PS en de gecentreerde WDC als verklarende variabelen in het eerste model is niet significant, $F(2, 112) = .48$, $p = .618$, $AdjR^2 = -.01$. De regressiecoëfficiënt van de gecentreerde PS is $-.050$ en is niet significant ($t = -.59$; $p = .555$) en de regressiecoëfficiënt van de gecentreerde WDC is $-.039$ en is niet significant ($t = -.44$; $p = .659$).

Vervolgens werd aan het tweede model het interactie-effect tussen PS en WDC toegevoegd als verklarende variabele. Het model met interactie-effect is niet significant, $F(3, 111) = .36, p = .783, \text{Adj}R^2 = -.02$. De adjusted R^2 is zelfs afgenomen vergeleken met het eerste model. De regressiecoëfficiënt van de interactievariabele is $-.034$ en is niet significant ($t = -.34; p = .733$). Hieruit blijkt dat er geen significant interactie-effect is gevonden. In het algehele model (gecentreerde onafhankelijke variabelen en interactie-variabele) wordt de variantie in WVS niet verklaard. Er lijkt dus geen sprake te zijn van een moderatie-effect van WDC op de relatie tussen PS en WVS. Hypothese 2 wordt niet ondersteund.

Discussie

Dit onderzoek had als doel om de invloed van perfectionisme op WVS te onderzoeken en om te kijken of deze relatie verandert wanneer WDC en dus meer PZ in het spel is gekomen. De verwachtingen waren dat PS en WVS positief correleert en dat WDC deze verwachte positieve relatie tussen PS en WVS afzwakt. De eerste hypothese werd verwacht omdat PS een goede voorspeller blijkt te zijn voor optimisme en optimisme tevens duidt op een positieve houding en een adaptieve manier van omgaan met tegenslagen (Lizmore et al., 2017). Bovendien kan op basis van het IPO-model worden verwacht dat persoonlijke bijdragen van het individu (zoals persoonlijkheid; perfectionisme) teamuitkomsten (zoals prestatie; veerkracht) bepalen (Hill et al., 2014). De tweede hypothese is gebaseerd op het 2x2 model van perfectionisme, waarbij vier vormen van perfectionisme ontstaan door verschillende combinaties van levels van PS en PZ (Stoeber & Gaudreau, 2016). Door de toevoeging van WDC en dus meer PZ beslaat het model uitsluitend ongezonder perfectionisme, omdat de focus nu ligt op een hoge mate van PS en een hoge mate van PZ. PZ hangt samen met een maladaptief reactievermogen (Lizmore et al., 2017). Hierom wordt verwacht dat WDC de relatie tussen PS en WVS afzwakt, doordat het perfectionisme ongezonder wordt.

De resultaten van de huidige studie vinden geen bewijs voor de hypothesen. Een mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat de huidige studie uitgaat van het 2x2-model van perfectionisme (Stoeber & Gaudreau, 2016), terwijl er meerdere modellen van perfectionisme bestaan (Hill et al., 2017). Zo gaan eerdere onderzoeken waar de hypothesen op zijn gebaseerd uit van het model van Hewitt & Flett (1991), waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen zelfgericht, op anderen gericht en sociaal voorgeschreven perfectionisme (Hill & Madigan, 2017; Lizmore et al., 2017). Dit model biedt een andere kijk op perfectionisme dan het 2x2-model en deze modellen zijn onverenigbaar (Hill & Madigan, 2017), wat wellicht impliceert dat onderzoeksresultaten afhankelijk kunnen zijn van het model dat gehanteerd wordt (Grugan et al., 2020). In de huidige studie wordt de tweede hypothese gekoppeld aan het 2x2-model, waarbij vier subtypes van perfectionisme ontstaan. Hierbij gaat het om combinaties van levels van PS en PZ die binnen een persoon kunnen verschillen (Hill & Madigan, 2017). Het model van Hewitt & Flett (1991) maakt onderscheid tussen drie types van perfectionisten, waarbij combinaties van levels van PS en PZ persoonsgericht zijn (Hill & Madigan, 2017). Met andere woorden, als de huidige studie zou uitgaan van het model van Hewitt & Flett (1991), zouden de data worden gekoppeld aan drie types van perfectionisten, terwijl de huidige studie gebaseerd op het 2x2-model uitgaat van vier vormen van perfectionisme. Dit zou andere resultaten hebben opgeleverd en dus een mogelijke verklaring kunnen zijn voor discrepanties met bestaande literatuur.

Een ander belangrijk punt van aandacht is dat eerdere onderzoeken naar perfectionisme en veerkracht volledige teams onderzochten, terwijl de huidige studie berust op individuele scores van verschillende teamsporters (Hill et al., 2014; Fletcher & Sarkar, 2013). Het huidige onderzoek is gebaseerd op “waargenomen” veerkracht van een sportteam, omdat de data individueel worden verzameld door middel van vragenlijsten. Eerdere onderzoeken naar veerkracht bij volledige teams berusten vaak ook op subjectieve

vragenlijsten, echter ontstaat er een objectiever beeld doordat elk teamlid wordt bevraagd. Hierdoor kan de gemiddelde veerkracht van het team worden berekend, wat hoogstwaarschijnlijk dichter in de buurt komt van de daadwerkelijke veerkracht van een team dan een enkele individuele score over een bepaald team. De focus op individuele scores in de huidige studie kan leiden tot een vertekend beeld van de veerkracht van een team, omdat perfectionisten vaak een vertekend beeld van de werkelijkheid hebben door de extreem hoge standaard die zij nastreven (Freire et al., 2022). Wellicht dat perfectionisten hierdoor de veerkracht van het team negatiever ervaren dan dat deze in werkelijkheid is, door de kritische blik die zij hebben omdat zij streven naar excellentie (Freire et al., 2022).

Wat betreft druk van de coach geldt wederom het mogelijke gat tussen “waargenomen” druk van de coach en de daadwerkelijke druk van de coach. Mensen kunnen verschillen in de mate van druk die zij ervaren en hoe erg zij deze druk vinden (Madigan et al., 2019; Dunn et al., 2022). Daarnaast wordt WDC als negatief beoordeeld en onder PZ geplaatst, maar wellicht is druk van de coach lang niet zo negatief van invloed als men denkt. Zo laat onderzoek van Yang en collega's (2020) zien dat de relatie tussen de coach en sporters de belangrijkste sociale relatie vormt voor sommige Chinese sporters. Dit onderzoek bespreekt hoe psychologische basisbehoeften significant correleren met de coach-atleetrelatie en dat dit direct effect heeft op motivatie. Hierbij wordt ook uitgelegd dat deze mate van verwantschap een goede voorspeller blijkt te zijn voor veerkracht en dat sporters hierdoor beter kunnen omgaan met druk en kritiek van de coach (Yang et al., 2020). Het zou dus kunnen dat druk van de coach juist als motiverende factor kan werken, eventueel afhankelijk van hoe hecht de coach en de sporter zijn. Echter moeten hier mogelijke cultuurverschillen in acht worden genomen, omdat deze Chinese sporters gedurende het hele jaar in teams trainen en hierdoor weinig tijd spenderen met familie, waardoor de coach-atleetrelatie een groot

aandeel heeft in iemands sociale leven (Yang et al., 2020). Er is op dit gebied nog relatief weinig onderzocht, wat interessante vraagstukken biedt voor toekomstig onderzoek.

Sterke Punten

De huidige studie is vernieuwend op het gebied van perfectionisme in teamsport, omdat er nog weinig onderzoek is gedaan naar deze constructen samen, hoewel ze relevant zijn binnen de sportwereld (Madigan et al., 2019; Lizmore et al., 2017; Dunn et al., 2022). Een ander sterk punt van deze studie is dat de veelgebruikte SPT een betrouwbare en valide vragenlijst is om perfectionisme te operationaliseren, gezien de goede psychometrische eigenschappen (Schuls & Davids, 2017). Bovendien onderzoekt deze studie verschillende balsporten, wat de generaliseerbaarheid versterkt.

Limitaties en Toekomstig Onderzoek

Er is een aantal beperkingen van dit onderzoek dat mogelijk invloed heeft gehad op de betrouwbaarheid en validiteit van de studie. Doordat de huidige studie een gelegenheidssteekproef betreft die berust op de netwerken van vrouwelijke studenten, is er sprake van een relatief homogene groep participanten (70% vrouw, $M_{Leeftijd} = 22.3$ jaar, $Min_{Leeftijd} = 16$ jaar, $Max_{Leeftijd} = 56$ jaar). Dit impliceert dat er geen gebruik is gemaakt van *random sampling*, maar dat de data verworven zijn door mensen te benaderen die gemakkelijk te bereiken zijn. Hierdoor is de generaliseerbaarheid betwistbaar, omdat relatief weinig valt te zeggen over de andere sekse of een andere leeftijdscategorie. Eerdere onderzoeken waar de hypothesen op zijn gebaseerd, betreffen juist meer mannelijke deelnemers (Lizmore et al., 2017; Freire et al., 2022; Leprince et al., 2018; Madigan et al., 2019; Dunn et al., 2022).

Een andere limitatie is dat deze studie focust op balsporten vanaf 5 spelers. Eerdere onderzoeken waar de hypothesen op zijn gebaseerd, berusten ook op andere teamsporten dan balsporten (Pacewicz et al., 2018; Lizmore et al., 2017; Yang et al., 2020; Leprince et al., 2018). Echter was dit een bewuste keuze voor de huidige studie, omdat inclusie van

verschillende sporten wellicht het vergelijken van groepsprocessen bemoeilijkt. Daarnaast is dit onderzoek gebaseerd op individuele scores, waardoor geen hele teams worden onderzocht. Dit kan een vertekend beeld geven, omdat elk individu een ander team in gedachten heeft. Tot slot hebben we geen controlevraag aan de vragenlijsten toegevoegd, hoewel dat een tactische methode is om na te gaan of de participant daadwerkelijk de vraag begrijpt en geen gebruik maakt van een responsbias.

Om deze beperkingen te voorkomen, zou toekomstig onderzoek volledige teams kunnen onderzoeken om tot een completer beeld te komen. Door het onderzoeken van volledige teams kunnen groepsprocessen objectiever worden bekeken, omdat er op basis van individuele vragenlijsten gemiddelden van hele teams kunnen worden berekend. Hierbij kunnen eventuele misleidende scores van perfectionisten sneller worden herkend, door vergelijking van meerdere individuele scores binnen een team. Bovendien worden deze eventuele misleidende scores van perfectionisten verwerkt in groepsgemiddelden, wat minder snel leidt tot een vertekend beeld van de gehele veerkracht van een team. Daarnaast is gewenst om een gelijkere verdeling tussen man en vrouw en een grotere variatie in leeftijd na te streven, om de groep heterogener te maken en zo de generaliseerbaarheid te vergroten. Tot slot zou toekomstig onderzoek kunnen focussen op de invloed van WDC en in hoeverre die negatief van aard is, waarbij het relevant lijkt om de kwaliteit van de coach-atleetrelatie mee te nemen.

Theoretische en Praktische Implicaties

Aan de hand van de getrokken conclusies op basis van de onderzoeksresultaten is het vrijwel onmogelijk om een aantal implicaties voor de theorie en de praktijk te formuleren. Gezien de niet-significante resultaten van de huidige studie is verder onderzoek vereist en kan op basis van deze bevindingen weinig worden toegevoegd aan bestaande literatuur en eveneens weinig worden vertaald naar de praktijk.

Referenties

- Dunn, J.G.H., Gotwals, J.K., Causgrove Dunn, J., & Lizmore, M.R. (2022). Perceived parental pressure and perceived coach pressure in adolescent and adult sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 59, Article 102100. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2021.102100>
- Flett, G. L., & Hewitt, P. L. (2016). Reflections on perfectionism and the pressure to be perfect in athletes, dancers and exercisers. In A. P. Hill (Ed.), *The psychology of perfectionism in sport, dance and exercise* (pp. 296-319). New York: Routledge.
- Freire, G. L. M., Fiorese, L., Moraes, J. F. V. N. d., Codonhato, R., de Oliveira, D. V., & Nascimento Junior, J. R. de A. d. (2022). Do perfectionism traits predict team cohesion and group conflict among youth athletes? *Perceptual and Motor Skills*, 129(3), 851–868. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1177/00315125221087025>
- Gotwals, J. K., & Dunn, J. G. (2009). A multi-method multi-analytic approach to establishing internal construct validity evidence: The Sport Multidimensional Perfectionism Scale 2. *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 13(2), 71–92. <https://doi.org/10.1080/10913670902812663>
- Grugan, M. C., Jowett, G. E., Mallinson-Howard, S. H., & Hall, H. K. (2020). The relationships between perfectionism, angry reactions, and antisocial behavior in team sport. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 9(4), 543–557. <https://doi.org/10.1037/spy0000198>
- IBM Corp. Released 2022. IBM SPSS Statistics for Macintosh, Version 29.0. Armonk, NY: IBM Corp
- Hill, A. P., & Madigan, D. J. (2017). A short review of perfectionism in sport, dance and exercise: Out with the old, in with the 2 × 2. *Current Opinion in Psychology*, 16, 72–77. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.copsy.2017.04.021>

- Hill, A. P., Stoeber, J., Brown, A., & Appleton, P. R. (2014). Team Perfectionism and Team Performance: A Prospective Study, *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 36(3), 303-315. <https://doi.org/10.1123/jsep.2013-0206>
- Janssen, J. (2002). *Championship Team Building. What every coach needs to know to build a motivated, committed and cohesive team*. Janssen Peak Performance Inc.
- Leprince C, D'Arripe-Longueville F and Doron J (2018) Coping in Teams: Exploring Athletes' Communal Coping Strategies to Deal With Shared Stressors. *Frontiers in Psychology*, 9, 1908. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.3389/fpsyg.2018.01908>
- Lizmore, M. R., Dunn, J. G. H., & Causgrove Dunn, J. (2017). Perfectionistic strivings, perfectionistic concerns, and reactions to poor personal performances among intercollegiate athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 33, 75–84. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.psychsport.2017.07.010>
- Madigan, D. J., Curran, T., Stoeber, J., Hill, A. P., Smith, M. M., & Passfield, L. (2019). Development of Perfectionism in Junior Athletes: A Three-Sample Study of Coach and Parental Pressure, *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 41(3), 167-175. <https://doi.org/10.1123/jsep.2018-0287>
- Pacewicz, C. E., Gotwals, J. K., & Blanton, J. E. (2018). Perfectionism, coping, and burnout among intercollegiate varsity athletes: A person-oriented investigation of group differences and mediation. *Psychology of Sport and Exercise*, 35, 207–217. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.psychsport.2017.12.008>
- Sarkar, M., & Fletcher, D. (2013). How should we measure psychological resilience in sport performers? *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 17(4), 264–280. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1080/1091367X.2013.805141>
- Schuls, M. & Davids, J.H., (2017). *Handleiding Sport Perfectionisme Test (SPT)*. Tiptop Sport.

Stoeber, J., & Gaudreau, P. (2017). The advantages of partialling perfectionistic strivings and perfectionistic concerns: Critical issues and recommendations. *Personality and Individual Differences*, 104, 379–386. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.paid.2016.08.039>

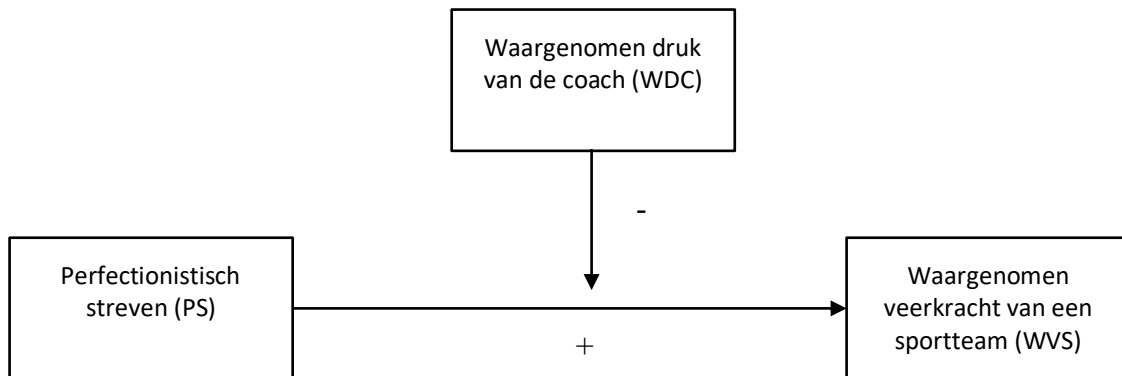
The output for this survey was generated using Qualtrics software, Version January, 2023 of Qualtrics. Copyright © 2023 Qualtrics. Qualtrics and all other Qualtrics product or service names are registered trademarks or trademarks of Qualtrics. Provo, UT, USA. <https://www.qualtrics.com>

Yang Y, Li Y, Sun Y (2020) Psychometric evaluation of the characteristics of resilience in sports team inventory in China. *PLoS ONE* 15(6), Article e0234134. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0234134>

Bijlage

Figuur 1

Model van de Relatie tussen PS en WVS, met WDC als Moderator

Noot. WVS is de afhankelijke variabele, PS en WDC zijn de onafhankelijke variabelen in het model.

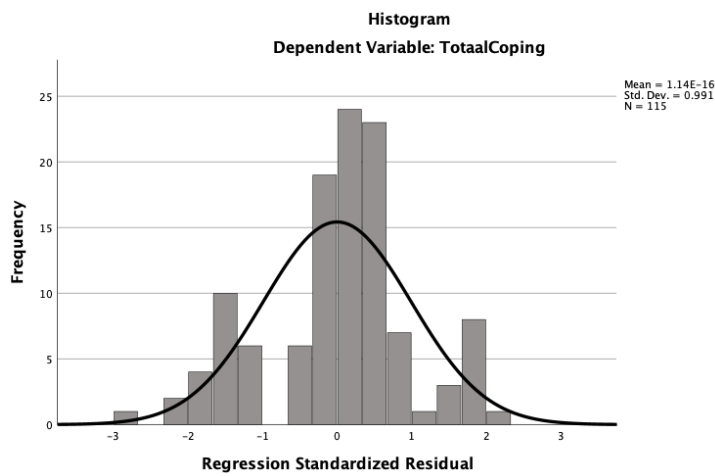
Tabel 1

Beschrijvende Statistieken en Pearson Correlaties

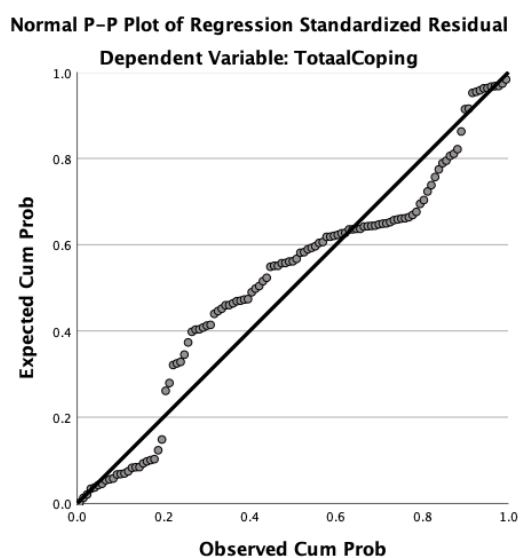
	<i>M</i>	<i>SD</i>	Minimum	Maximum	1.	2.
1. PS	3.057	.779	1.00	4.86	-	
2. WDC	2.358	.739	1.00	4.17	.443**	-
3. WVS	3.759	.622	2.00	5.00	-.083	-.074

Noot. $N = 115$.

** $p < .01$

Figuur 2*Histogram*

Noot. $N = 115$. WVS is de afhankelijke variabele, PS en WDC zijn de onafhankelijke variabelen in het model.

Figuur 3*PP-plot*

Noot. $N = 115$. WVS is de afhankelijke variabele, PS en WDC zijn de onafhankelijke variabelen in het model.